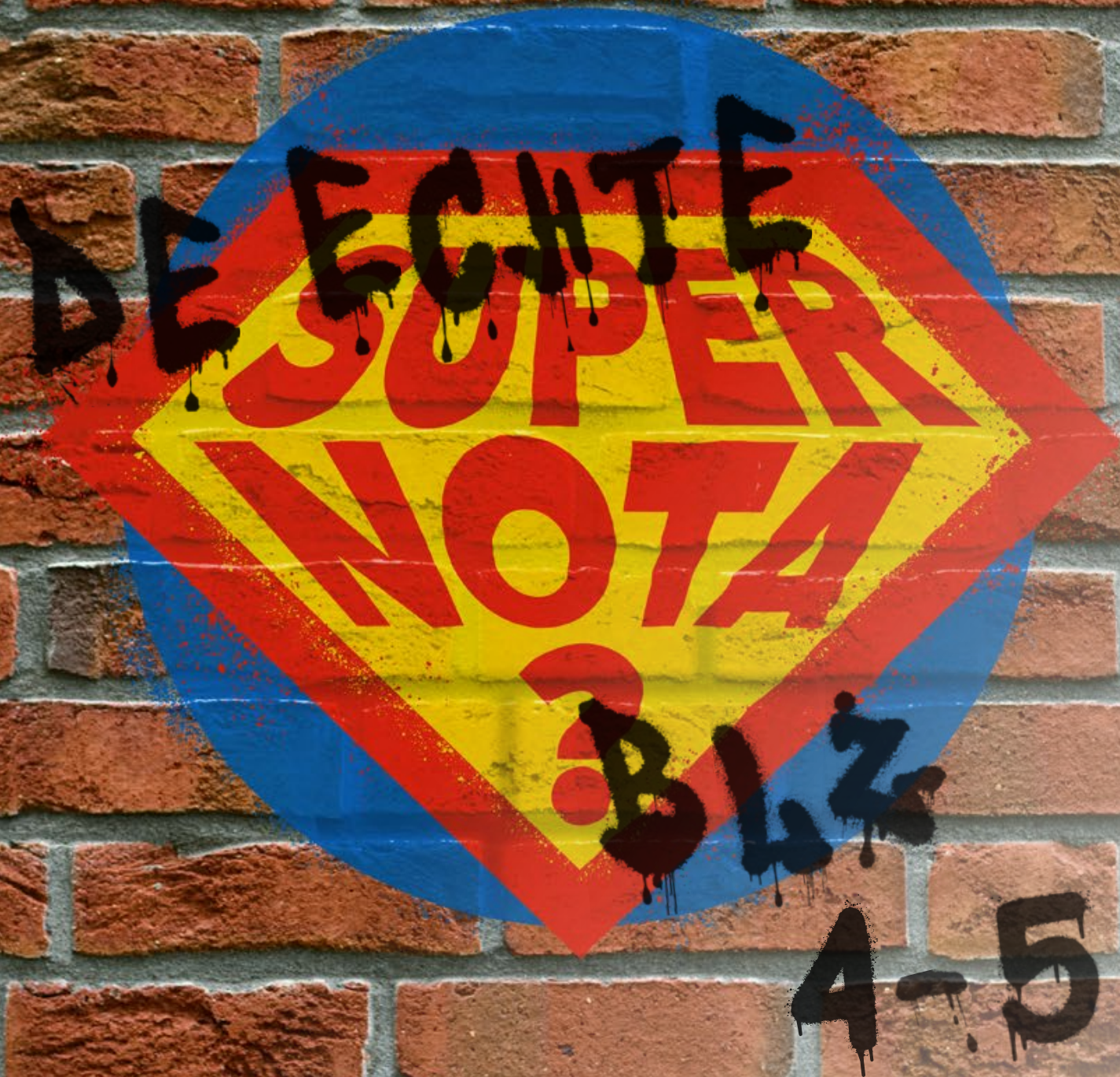

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

bpost
PB-PP1
BELGIËM - BELGIQUE

| AFGIFTEKANTOOR BRUSSEL X | JAARGANG 80 | P06000 | 16 | VLAAMS-BRABANT - BRUSSEL | 24 · 10 · 2024 | MAANDELIJKE UITGAVE | VOLGEND NR 14.11.2024

Speelse
street art
van Jaune

Gesandwicht
tussen
werk en zorg

Veiligheid op het
werk blijft dode
letter

Regio
ACV-eisenbundel
voor nieuwe
gemeentebesturen

Laat de redelijkheid regeren!

Nu de lokale verkiezingen voorbij zijn, kunnen politici eindelijk hun verkiezingsmodus uitschakelen. Er ligt meer dan genoeg werk op hen te wachten. De verkiezingsuitslag van extreemrechts is een roep van velen om gehoord te worden. Hun noden en wensen zijn wegbespaard en jarenlang genegeerd. Het laatste wat nu mag gebeuren, is de Europese begrotingsregels gebruiken om nog meer liberale natte dromen te realiseren, en zo nog meer mensen aan de kant te schuiven.

Daarom pleit ik voor redelijkheid in de regeringsonderhandelingen. Redelijkheid met het oog op sociale vooruitgang. Redelijkheid om te gaan voor een degelijk inkomen voor iedereen. Dat betekent: geen ruimte voor gepruts aan de index, die ons inkomen de voorbije jaren zo goed beschermd. Geen plaats voor verdere loonbevriezing, terwijl bedrijven overdreven winsten maken.

Ik wens de onderhandelaars de redelijkheid om te zorgen dat iedereen de kans krijgt op werk en dus op zekerheid. Dat is iets heel anders dan mensen uit de werkloosheidsverzekering te gooien en ze door te schuiven naar het OCMW.

Ik wens de onderhandelaars de redelijkheid om te zorgen dat werk opnieuw evenwichtiger wordt. Geen ongebreidelde flexibiliteit met nulurencontracten of ongelimiteerde overuren. Niet het mes in tijdskrediet en landingsbanen.

Maar wél voorkomen dat werk ziek maakt, in plaats van zieken op te jagen. Ik wens de onderhandelaars de redelijkheid om collectieve dienstverlening, publiek én non-profit, te versterken. Want we hebben die diensten iedere dag nodig. Van de vuilniszak die opgehaald wordt, over goed onderwijs en stevige gezondheidszorg, tot de bus en de trein.

We staan voor het hoogtepunt van de vergrijzing. Nu al zijn er te weinig handen in de zorg en in de klas. Nieuwe klimaatrampen kunnen we nog vermijden. Om al die uitdagingen het hoofd te bieden, is een stevige en doelgerichte overheid nodig. Dat kan alleen als elk zijn steentje bijdraagt. En ik vertel u geen geheim: werknemers dragen meer dan hun steentje bij. Al jarenlang. Maar het is tijd dat anderen dat ook gaan doen. Een serieuze vermogensbelasting is niet langer tegen te houden. Het moet gedaan zijn met de belangen van enkelen voor

rang te geven op het algemeen belang. Dat niet doen, dát is onredelijk.

Daarom lanceert het ACV zijn Arizona-campagne. Om alle werknemers duidelijk te maken wat ze te wachten staat als er niet wordt bijgestuurd. We gaan de komende weken 300.000 Arizona-kranten verdelen. Van collega naar collega! Van deur tot deur! Om te voorkomen dat we met de Arizona-onderhandelaars eindigen in een asociale woestijn waarin enkel stekelige cactussen overleven, en hongerige aasgieren rondcirkelen. ■

Ann Vermorgen, voorzitter ACV

RECHTVAARDIGER BELASTINGEN

Truc met familiebedrijf binnenkort voorbij

Vanaf 2026 is het gedaan met het spotgoedkoop doorgeven van privéwoningen of ander vastgoed dat niets met het familiebedrijf te maken heeft. Daarmee sluit de Vlaamse regering een achterpoort waar rijke families tot nu handig gebruik van maakten en waardoor de Vlaamse schatkist de laatste vijf jaar al tot een miljard euro misliep.

Het ACV is gematigd positief. 'Het vastgoed dat eigenlijk niets met de bedrijfsuitoefening te maken heeft, als roerende goederen belasten zal de grootste misbruiken uit het systeem halen. Maar de gunstregeling voor familiebedrijven blijft een oneerlijk

voordeel tegenover gewone mensen.' Om die discriminatie uit de wereld te helpen vroeg het ACV eerder al om het belastingtarief op schenkingen van aandelen van een familiebedrijf op te trekken naar drie procent. Voor erfenissen mikt de vakbond op vijf procent. 'Die opbrengsten kunnen dan de tarieven in de erfbelasting laten dalen voor iedereen die niet aan fiscale planning doet.' Dat de bedrijfsactiviteit na erfenis of schenking nog steeds makkelijk veranderd mag worden, vindt het ACV een gemiste kans. 'Dat heeft niets te maken met het idee van de gunstmaatregel om de continuïteit van een bedrijf te kunnen waarborgen bij (nakend) overlijden van de eigenaar.' ■

1 op de 5 werknemers ruilt premie in voor vakantiedagen Extra week betaald verlof is nodig

Een op de vijf werknemers ruilt een deel van hun eindejaarspremie in voor meer vakantiedagen, een verdubbeling ten opzichte van 2023. Dat blijkt uit nieuwe cijfers van HR-dienstverlener Acerta. 'Dat toont aan dat mensen snakken naar een betere work-life-balans', stelt ACV-voorzitter Ann Vermorgen.

België bungelt met twintig wettelijke vakantiedagen achteraan in de EU-rangschikking. 'Het zijn vooral werknemers in laagbetaalde en ondergewaardeerde sectoren zoals de dienstenchequesector en de horeca, en werknemers in kmo's die het met het wettelijk minimum moeten stellen', weet Vermorgen. Uit een bevraging die het ACV vorig jaar uitvoer-

de bij leden in kmo's, blijkt bovendien dat vier op de tien werknemers vijf extra wettelijke verlofdagen als topprioriteit zien om hun werk en privé beter te combineren. Ook het vrij kunnen inplannen van vakantie is voor bijna de helft van de ondervraagden een pijn-

Daarom pleit het ACV voor een extra week vrij op te nemen wettelijke vakantie, aldus Vermorgen. 'Ook wie voor de kinderen wil zorgen of mantelzorg wil opnemen, moet daar alle kansen toe krijgen. Tijdskrediet moet daarom dringend weer in ere hersteld worden en toegankelijk gemaakt worden voor alle werknemers.' ■

Redactieadres Visie, PB20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen jennifer.lavers@acv-csc.be - 02 244 32 81 - Verantwoordelijke uitgever Bart Vannetelbosch - Redactie Simon Bellens, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djoerven Arien, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Ronni Theeboom, David Vanbellinghen - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

'Heel wat alternatieven voor asociale besparingsplannen van De Wever'

Met de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug hervatten de federale regeringsonderhandelingen. Legt formateur De Wever opnieuw zijn 'supernota' op tafel? En krijgen werknemers en ouderen opnieuw de rekening gepresenteerd? Of zijn er meer alternatieven dan De Wever ons voorhoudt?

→ Tekst **Simon Bellens**

Asociaal, 'fictie', 'simpelweg onhaalbaar'. Toen de plannen van federaal formateur Bart De Wever (N-VA) uitlekten, klonk de kritiek luid. Al langer was geweten dat België in de komende zeven jaar tot 25 miljard euro moest zien te vinden om aan de Europese begrotingsregels te voldoen. Maar De Wever bedacht een operatie die in totaal 39 miljard euro zou kosten. Hij rekende op 19,5 miljard aan besparingen en 19,5 miljard aan 'terugverdieneffecten' om de rekening te dekken.

Terugverdieneffecten zijn onrechtstreekse inkomsten als gevolg van hervormingsmaatregelen. Als meer mensen aan het werk zijn, komen er bijvoorbeeld meer sociale bijdragen binnen.

Maar De Wevers gulle rekenwerk stuitte op onbegrip bij economen. 'Zoveel terugverdieneffecten, dat mag eigenlijk niet', was gouverneur van de Nationale Bank Pierre Wunsch weinig onder de indruk. Paul De Grauwe (London School of Economics) schreef: 'Ik heb het in mijn hele carrière nooit geweten dat de helft van een budgettaire inspanning gebaseerd is op terugverdieneffecten. Gewoonlijk bedragen die niet meer dan tien procent.'

Besparen op de index

'Een fantasie', in de woorden van econoom Wim Moesen (KU Leuven). 'Maar inmiddels heeft Europa dat helemaal van de kaart geveegd. We hebben ons in het verleden al genoeg rijk gerekend, zoals met de taxshift van de regering-Michel. Die moest budgetneutraal zijn door de terugverdieneffecten, maar vergrootte structureel het begrotingstekort.'

Op sociaaleconomisch vlak wil De Wever de automatische loonindexering beperken door de prijzen van fossiele brandstoffen en energie minder te laten doorwegen, besparen op de uitkeringen voor langdurig zieken, en de werkloosheidsuitkering beperken tot maximaal twee jaar, waarna werkzoekenden op een leefloon terugvallen. Op de pensioenen zou hij twee miljard euro besparen, onder meer door strengere regels voor 'gelijkgestelde periodes', zoals ziekte of zwangerschap.

Er is ook een andere opvallende ontwikkeling. In plaats van 25 miljard euro, gaan de onderhandelaars nu plots, bij de start van hun nieuwe onderhandelingsronde, naar verluidt op zoek naar 16 miljard in de komende vijf jaar. Zo willen ze aan de zogenoemde Europese uitgavennorm voldoen. 'Dat toont hoe de Europese regels voor interpretatie vatbaar zijn', zegt Hielke Van Doorslaer van Denktank Minerva. 'Ze berusten op economische aannames die kunnen wijzigen. We moeten erop toezien dat we onze economische groei niet lam besparen.'

Komaf met koterijen

Dat toont eveneens dat de Arizona-onderhandelaars de Europese begrotingsregels

niet altijd helemaal begrijpen, stelt Wim Moesen. 'De Europese uitgavennorm zegt niet dat we moeten besparen, maar dat de uitgaven niet meer dan twee procent per jaar mogen stijgen.'

Volgens hem moeten we daarvoor kijken naar waar de overheidsuitgaven in vergelijking met de buurlanden uit de bocht gaan. 'Voor het grootste deel gaat dat om 'economische zaken', blijkt uit rekenwerk van de Nationale Bank.' Denk aan loonkortingen en subsidies voor bedrijven. 'Daarnaast moeten we komaf maken met alle fiscale koterijen die de ene of de andere belangengroep bevoordelen. We zijn het enige land dat de meerwaarden op aandelen of werkelijke netto huurinkomsten niet belast.'

'Een deel van de bedrijfssubsidies komt goed terecht', zegt hoofd van de ACV-studiedienst Maarten Gerard. 'Maar steeds meer leiden ze gewoon tot hogere bedrijfswinsten. Het is bizar dat net de grote pleitbezorgers van forse besparingen, MR en N-VA, bij de regeringsonderhandelingen nieuwe loonkortingen en bedrijfssubsidies op tafel leggen. Voor maar liefst 1,8 miljard euro. Hoe ernstig zijn je

besparingseisen als je zo'n gat in de begroting slaat?'

Vermogensbelasting

Hoewel de vorige onderhandelingsronde spaak liep toen MR-voorzitter Georges-Louis Bouchez zich verzette tegen een minimale meerwaardebelasting op aandelen, staat het voor Maarten Gerard buiten kijf dat een eerlijkere bijdrage van de grootste vermogens hoognodig is. 'De rijkste tien procent bezit meer dan de helft van het netto vermogen. Zelfs voorzichtige berekeningen van het Planbureau schatten de opbrengst van een vermogensbelasting op 4,7 miljard euro op. Dat is klein bier voor extreemrijken, maar maakt een groot verschil voor de samenleving.'

Daarnaast leert rekenwerk van het ACV dat er heel wat te winnen is bij onder meer verplichte elektronische facturen voor bedrijven, en bij meer preventie van spier- en skeletproblemen waardoor werknemers vandaag lang ziek uitvallen. 'Er zijn heel wat alternatieven voor De Wevers plannen, die gewone mensen minder raken', besluit Gerard. ■

467 euro netto per maand minder door een kruis te maken over landingsbanen. Maandelijks bruto 160 euro minder pensioen door de flexibelere regels voor nachtarbeid en overuren. Of zelfs jaarlijks 5.680 euro extra belastingen door de afschaffing van de huwelijkscoëfficiënt. De zogenaamde supernota van De Wever kan wel eens een superzure nasmaak hebben. Dat blijkt uit verschillende inkomenssimulaties die het ACV uitvoerde.

Hoe vrouwen De Wevers rekening betalen

Als de N-VA zijn zin kan doordrukken, zullen vrouwen de gevolgen voelen. 'In de nota duiken maatregelen of aanpassingen aan bestaande regels op die in de praktijk bovengemiddeld veel vrouwen treffen', zegt Maarten Gerard, hoofd van de ACV-studiedienst. 'De aanpassingen voor het minimumpensioen en een afstraffing voor wie onvoldoende heeft gewerkt, de afschaffing van de huwelijkscoëfficiënt op de belastingbrief, en de uitbreiding van de regeling voor overuren en nachtarbeid lijken misschien genderneutraal, toch weten we dat in de praktijk vrouwen de rekening betalen.'

De oorzaak is onder andere dat vrouwen nog steeds vaker onbetaalde zorgtaken opnemen, terwijl mannen zich op hun loopbaan focussen. Wie minder werkt, om bijvoorbeeld voor kinderen of ouders te zorgen, moet dat volgens de nota ontgelden.

Daarnaast noemt Gerard nog andere ideeën uit de formateursnota die naar verwachting overmatig vrouwelijke Belgen treffen, maar die moeilijker in cijfers te vatten zijn. Denk aan het uitdoven van het overlevings- en echtscheidingspensioen, of het plan om onderhoudsuitkeringen niet langer aftrekbaar te maken. ■

Waar het geld wel te vinden is

 € 3 miljard

Voorkom spieren en skeletproblemen

Ongeveer 2,5 miljoen Belgen kampen met spier- en skeletproblemen. Betere preventie op de werkvloer kan tot 3 miljard euro directe medische kosten uitsparen.

 € 5 miljard

Maak facturen verplicht elektronisch voor bedrijven

Facturen verwerken blijkt nog te veel papierwerk, gevoelig voor fraude. Verplichte digitalisering kan tot 5 miljard euro opleveren.

 € 5 miljard

Voer een vermogensbelasting in

Zelfs voorzichtige schattingen van het Federaal Planbureau schatten de opbrengsten van een vermogensbelasting op 4,7 miljard euro.

 € 1 miljard

Zelfstandigen eerlijk laten bijdragen aan hun pensioenen

De pensioenberekening voor werknemers en zelfstandigen is gelijk, maar zelfstandigen dragen niet even veel bij. Dat slaat op termijn een gat in de pensioenkas van bijna 1 miljard euro.

 € 1,75 miljard

Alleen bedrijfssubsidies waar het nut heeft

In vergelijking met de buurlanden geeft België twee procent van het bbp meer uit aan economische steunmaatregelen aan bedrijven. Niet altijd met een hogere productiviteit of meer werkgelegenheid tot gevolg.

 € 560 miljoen

Aandelenopties voor grootverdieners de schop op

Een klein en select deel van werknemers, meestal met een jaarinkomen van meer dan 100.000 euro, koopt aandelen van de werkgever als deel van het loon, die ze daarna snel te gelde maken. Zonder noemenswaardige belastingen.

ACV-BEVRAGING TOONT AAN: Meer dan 7 op de 10 gesandwichd tussen zorg en werk

Zorg en werk combineren vergt het uiterste van ons: mentaal, fysiek én financieel. Meer dan 70 procent van de mensen ervaart een negatieve impact op het dagelijkse leven, blijkt uit een rondvraag van het ACV. Hoe vindt een werknemer ademruimte voor zorg, zonder er zelf onderdoor te gaan?

→ Tekst Lies Van der Auwera

Ik had een goede baan maar kwam er plots alleen voor te staan met mijn kinderen', vertelt Sarah Scheepers. 'Dan wordt het heel lastig om je werk te combineren met de kinderen, zelfs al heb je een goed loon en een kring van familie en vrienden.'

Sarah kon in die periode terugvallen op ouderschapsverlof. 'Uiterst noodzakelijk, anders was ik kopje-onder gegaan', vertelt ze. 'Mijn vorige werkgever zette me onder druk om geen verlof op te nemen. Gelukkig kon ik uiteindelijk veranderen naar een werkgever die wel ademruimte toeliet wanneer mijn gezin er nood aan had.'

Weinig ademruimte

Of het nu voor je kinderen, ouders, partner of kleinkinderen is, zorgen vergt heel wat van ons, blijkt uit een bevraging van het ACV. 700 mensen vulden die in, van wie 82 procent vrouwen.

Zorg verlenen heeft duidelijk een zware impact. 71 procent ervaart fysieke klachten, terwijl 72 procent regelmatig kampt met stress, somberheid of angst. Ook een sociaal leven onderhouden schiet erbij in: 69 procent kan amper genoeg tijd vrijmaken voor vrienden of familie.

'Mensen werken zich kapot. Voor betaald werk, maar alle onbetaalde zorg lijkt in onze samenleving op weinig waardering te kunnen rekenen. Dat plaatsen we in het vakje *persoonlijke keuze*', duidt Marte Billen van ACV Gender. 'Tegelijk kan de sociale druk

Mijn vorige werkgever zette me onder druk om geen verlof op te nemen.

→ SARAH SCHEEPERS

om te zorgen voor naasten groot zijn, bleek uit onze getuigenissen. Als ik niet voor mijn bejaarde moeder zorg, ben ik een slechte dochter. Zo raken mensen in de knel.'

Hap uit de rekening

Minder gaan werken dan maar? Dat blijkt een veelgemaakte keuze. 55 procent van de ondervraagden gaf aan in de afgelopen vijf jaar minder te zijn gaan werken. Om dat te faciliteren kiezen ze vooral voor ouderschapsverlof en tijdskrediet, maar ook vaak voor minder werkuren of onbetaald verlof, met ingrijpende financiële gevolgen. Maar zelfs wie een beroep doet op tijdskrediet, ziet een stevige hap uit het budget verdwijnen. 61 procent gaf aan het verlies aan inkomen merkbaar te voelen.

'Voor veel gezinnen biedt een systeem als ouderschapsverlof geen oplossing omdat de uitkering ontoereikend is', vertelt Billen. 'Bovendien is de financiële impact op vrouwen veel groter dan op mannen. Meestal kiezen vrouwen ervoor om deeltijds te gaan werken om die zorgtaken op te nemen.'

In 2023 werkte 40,2 procent van de loontrekkende vrouwen deeltijds, tegenover 12,1 procent van de loontrek-

kende mannen, blijkt uit cijfers van Statbel. 'Daarin schuilt de hele misvatting over de loonkloof', gaat Billen verder. 'Een loonkloof van vijf procent tussen voltijds werkende mannen en vrouwen in België klinkt niet dramatisch, maar houdt geen rekening met alle periodes waarin vrouwen minder werken om te kunnen zorgen. Dan bedraagt de loonkloof zo'n twintig procent.'

Te complex

Lea* (61) beaamt het gebrek aan aandacht voor onbetaalde zorg, ook bij de berekening van het pensioen. 'Ik ben zelf tien jaar thuisgebleven om voor de kinderen te zorgen. Ik heb zeven kinderen, dus dat was werken van 's ochtends tot 's avonds. Nu zit ik in een periode waarin alles samenvalt: de zorg voor mijn hoogbejaarde moeder, mijn werk in het onderwijs en de zorg voor mijn kleinkinderen af en toe. Tegelijk moet ik nog werken tot ik 66 jaar ben. Als ik vroeger niet was thuisgebleven voor de kinderen, kon ik al met pensioen. Ik voel me gestraft voor die keuze.'

Lea behoort tot de *sandwichgeneratie*, die klem zit tussen werk, zorg voor kinderen of kleinkinderen, en voor ouders. 'Sinds het overlijden van mijn vader, zorg ik voor mijn moeder. Ik holde voortdurend van de ene taak naar de andere. Daarom

Als ik vroeger niet was thuisgebleven voor de kinderen, kon ik nu al met pensioen. Ik voel me gestraft voor die keuze.

→ LEA

ging ik op het werk van vier vijfde naar halftijds met een loopbaanonderbreking voor medische bijstand. Mijn lessen groepeerde ik op twee dagen van zeven uur, wat enorm vermoeiend is. Maar ik zag geen andere uitweg om mijn werk te combineren met mijn zorgtaken.'

Lea voelde al gauw dat het te zwaar was. Ze viel al een paar keer uit op haar werk. Tegelijk ziet ze haar reserve voor loopbaanonderbreking stilaan opraken. 'Geen idee hoe ik het daarna ga oplossen', zegt ze.

Haar verhaal legt nog een ander pijnpunt bloot: systemen van verlofstelsels zitten vaak te complex in elkaar. 'Loopbaanonderbreking voor medische bijstand moet je elke drie maanden opnieuw aanvragen', gaat ze verder. 'In mijn sector kon dat tot nu toe niet digitaal, dus draaide

dat telkens uit op een tijdrovende administratieve rompslomp.'

Een vereenvoudiging is nodig, vindt het ACV. Bovendien moeten de uitkeringen van verlofstelsels omhoog, zodat de financiële drempel voor gezinnen met een laag inkomen verlaagt. Een andere eis om de combinatie haalbaarder te maken, zijn vijf extra vakantiedagen voor iedereen, mét behoud van loon. Helaas staan verlofstelsels nu al onder druk. Zo maakte de federale regering begin dit jaar de voorwaarden strenger voor het recht op tijdskrediet voor de zorg voor jonge kinderen. ■

*Lea is een schuilnaam.

→ www.hetacv.be/tijdskrediet

Kort.

ACV-CONGRES

'Zonder redelijkheid bij federale onderhandelaars volgen acties'

Op het ACV-congres vorige week in Brugge riep voorzitter Ann Vermorgen tijdens haar slotspeech de federale onderhandelaars op tot redelijkheid. 'We zien te veel mensen uitvallen tijdens hun loopbaan met fysieke en mentale klachten door het werk. Het antwoord daarop kan niet zijn om nog meer flexibiliteit te vragen van werknemers en hen in onzekerheid te storten wanneer zij uitvallen of werkloos worden. Als de regeringsonderhandelaars doof blijven voor alle verzoeken, zit er niet anders op dan actie voeren in één groot werknemersfront', waarschuwde ze.

Een duizendtal militanten boog zich op het congres over het vraagstuk hoe werk in de toekomst waardig en zinvol kan blijven. Volgens de vakbond dwingen de vergrijzing, digitalisering en de klimaatcrisis ons om ons sociaal en economisch systeem anders te bekijken.

Op het einde van het congres lanceerde het ACV zijn informatiecampaagne over de toekomstige federale regering. Met een eenmalige Arizona-krant willen ze hun achterban informeren over de plannen van onderhandelaar Bart De Wever (N-VA). 'We moeten kost wat kost vermijden dat onze samenleving door een grote kloof in tweeën gespleten wordt', zinspeelde voorzitter Ann Vermorgen in haar slotspeech op de Grand Canyon in Arizona. 'We hebben nood aan investeringen in mensen, in economische en ecologische transformatie, en in collectieve en publieke diensten. In plaats van besparingen op de kap van de gewone mens.'

Daarbij drong Vermorgen aan op een versterking van de sociale zekerheid, en verwees ze expliciet naar De Wevers plannen om nulurencontracten in te voeren, de regels rond overuren en nachtarbeid verregaand te versoepelen en het mes te zetten in tijdskrediet en landingsbanen. Tegelijk riep ze de Arizona-partijen op om zich te richten op een duurzaam arbeidsmarktbeleid en niet mee te gaan in een race naar de bodem. ■

VACATURES (M/V/X)

ACV zoekt

- Projectmedewerker inclusieve werkvloeren – Oost- en West-Vlaanderen
- Stafmedewerker Welzijn op het werk – Schaarbeek
- Junior Business Controller – Schaarbeek

ACVBIE zoekt

- Vakbondsverantwoordelijke – Roeselare
 - Assistent-vakbondsverantwoordelijke – Roeselare
- ~ www.hetacv.be/jobs

Made in. **Belgium**

Koffie van Beyers

Als het geraas over de A12 je 's ochtends niet wakker krijgt, doet de geur van koffie dat wel. Aan de overkant van de iconische dancing Carré staat daar 's lands grootste koffiebranderij: Beyers. Cups, pads, bonen en gemalen koffie gaan er de deur uit, ook als huismerk van bekende supermarkten. Al betaal je daar de laatste tijd wat meer voor: 'Een gevolg van de klimaatverandering waardoor koffie op steeds grotere hoogte geteeld moet worden.'

~ Tekst Nils De Neubourg ~ Foto Wouter Van Vooren

TANIA (54) – operator capsulelijn

'Ik zou de hele dag lang koffie kunnen drinken, tot zelfs 's avonds laat. De geur merk ik na al die jaren niet meer zo op. Wel lijkt het alsof de koffie van je afdruipt als je na een werkdag een douche neemt.

Door het branden en malen zweven fijne koffiedeeltjes hier voortdurend rond. Die plakken op je lijf. Als ik op reis koffie van andere branderijen koop, denk ik bij een deuk in de capsule: Bij ons zou dat niet waar zijn. Beroepsmissvorming.'

FRANCIS (60) – verantwoordelijke verpakkingsmateriaal

'In juli volgend jaar zou ik met pensioen kunnen, maar op vraag van de collega's doe ik er nog drie jaar bij. Zo kan ik mijn termijn als werknemersafgevaardigde afmaken. Met de oude Karel Beyers, de vroegere baas, kon ik goed samenwerken. Na de shift gingen we soms een Duvel drinken, vlak bij de brouwerij wat verderop. Daar ging het zelden over het werk, wel over voetbal. Karel was in de jaren 60 nog een groot voetballer bij den Antwerp. Toen hij enkele jaren geleden overleed, greep me dat aan.'

BUIKU (48) – assistent technische dienst

'We krijgen verschillende premies, bijvoorbeeld wanneer je trouwt of een kind krijgt. En soms hebben we een familiedag. Het is leuk om de collega's en hun gezin buiten het werk te ontmoeten. Tijdens de coronaperiode kregen we van het werk een keer per week eten mee naar huis: pasta, saus, melk, chocolade, rijst ... En natuurlijk ook een grote zak koffie.'

CHRISTIANO (49) – operator koffiepads

'Onze koffie draagt onder andere het farmer connect-label. Dat de boeren niet langer onderbetaald worden voor wat ze produceren, vind ik belangrijk. Net zoals recyclage. We besteden veel aandacht aan het sorteren van het afval, maar proberen ook zo min mogelijk afval te creëren. Dat betekent dat we soms zelf de automatische machines ombouwen om de efficiëntste verpakking te gebruiken. Er komt heel wat technische kennis bij kijken.'

FEITEN

Sinds 2016 is Beyers de grootste koffiebrander van het land. De groene, ongebrande bonen rollen in de Antwerpse haven van het schip in de vrachtwagen. Niet veel later worden ze gebrand, gemalen en verpakt in Puurs-Sint-Amands. Vorig jaar kwam kwam zo ongeveer 23.000 ton rauwe koffiebonen binnen. Na het verlies van vocht, CO₂ en andere bestanddelen, vertrok 19.000 ton weer als verwerkte koffie.

1. FILM WAAROM WETTELEN?

Bijzondere rouwstoet

In het regiedebuut van auteur Dimitri Verhulst (*De helaasheid der dingen*) stap je mee in een surrealistische rouwstoet met een bont allegaartje personages, op hun lange tocht naar Wettelen, een dorp dat niemand kent. Net zomin is de reden bekend waarom de overleden Christine daar begraven wil worden. Onderweg leren haar naasten heel wat onverwachte waarheden over haar en over elkaar. De tocht trekt langs Vlaamse velden, kermiskoersen, lege kerken en een teloorgegaan circus. ■

~ Nu in de bioscoop

Breintrein

	7	8		6				4
	2			7				
			8	1				
	6	2	1				9	3
						8		
	1				2		4	
	4		6					3
3					9			
6			4	7	5	8		

2. PODCAST Planttrekkers

De eerste keer

Alex is een politiek vluchteling uit Rwanda die al tien jaar in ons land leeft. Intussen is ze een trotse Belg, waardoor ze dit jaar voor het eerst mocht gaan stemmen. Een bijzonder moment voor haar, aangezien ze voordien politiek alleen maar mocht ondergaan en er niet actief aan kon deelnemen. De podcastmakers van het onafhankelijke platform Planttrekkers volgen haar in de aanloop naar haar eerste verkiezingsdag. ■

~ Planttrekkers.be en op verschillende podcastplatforms

3. MUSEUM Op reis in het GUM

Expeditie voor kleine wetenschappers

Pak je koffers en reis door het hoofd van een wetenschapper. In het Gents Universiteitsmuseum kun je een boeiende tocht ondernemen langs dieren, planten, mineralen en andere wetenschapsdomeinen van vroeger en nu. Je komt langs alle werelddelen en wie weet tot ver daarbuiten. Een leerrijke reis voor jonge en minder jonge twijfelaars vanaf 6 jaar. ■

~ www.gum.gent
Gratis voor houders van een MuseumPass

Factcheck.

België is een hel voor ondernemers

Ondanks klachten van bepaalde ondernemers over hoge loonkosten en te veel verlof blijft het aantal arbeidsplaatsen in ons land stijgen.

De overnemers van het failliete Van Hool lieten zich in *Gazet van Antwerpen* weinig positief uit over het ondernemersklimaat in België. De kosten voor arbeid en het volgens hen riante verlof is hun een doorn in het oog. Opvallend: op dezelfde dag maakte het Duitse frisdrankenmerk Fritz-Kola bekend hun eerste buitenlandse vestiging in ons land te zullen openen. Steve Rosseel, voorzitter van ACV Voeding en Diensten, spreekt de klagers dan ook met klem tegen. 'Werkgevers vergeten te vaak hoeveel rendement Belgische werknemers opleveren. Belgen zijn harde werkers en heel flexibel, het is maar logisch dat daar een degelijk loon en voorwaarden tegenover staan.'

'Ook de overnemers van Van Hool zijn met een reden naar België getrokken', concludeert arbeidssocioloog Ludo Struyven van de KU Leuven.

'België kent nog steeds meer voor- dan nadelen voor bedrijven, van het goed opgeleide personeel tot een uitstekend transportnetwerk.'

Struyven, die onder andere de dynamieken op de arbeidsmarkt onderzoekt, ziet in de langetermijncijfers de werkgelegenheid in ons land jaar na jaar toenemen. 'Dat er nu een aantal grote bedrijven gesloten werden, is voor de getroffen werknemers een drama, maar op onze algemene werkgelegenheid hebben die collectieve ontslagen geen negatieve impact.' Dat blijkt uit de recentste cijfers van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Op 30 juni van dit jaar waren er zo'n 3.000 extra arbeidsplaatsen in België ten opzichte van hetzelfde moment een jaar eerder.

Ook het argument van de torenhoge loonkosten gaat niet op, stelde politiek econoom Hielke Van Doorslaer

van Denktank Minerva eerder dit jaar al: 'In de maakindustrie bedragen de loonkosten maar tien procent van de vraagprijs voor producten. Dat is minder dan in Duitsland of Frankrijk, en vergelijkbaar met Nederland.' Daarnaast becijferde de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven dat in 2022 de Belgische uurloonkostprijs 3,8 procent lager lag dan in de buurlanden, rekening houdend met bedrijfssubsidies en belastingvoordelen.

Professor sociaal werk en sociaal beleid Wim Van Lancker (KU Leuven) noemde vorig jaar in *Visie* onze bestaande verlofstelsels heel beperkt. 'Die worden bovendien slecht vergoed met forfaitaire bedragen. Ons ouderschapsverlof is het uiterste minimum van wat Europa oplegt.' Ook ons wettelijk verlof is in een Europese vergelijking slechts goed voor een 23ste plaats. ■

We vragen het aan.

Piet Van den Bergh
Jurist bij het ACV

Mag mijn werkgever bepalen wanneer ik mijn overuren moet opnemen?

Een lezeres die assistente is in een kleine onderneming wordt gevraagd om inhaalrust voor overuren en vakantie op te nemen wanneer het de baas uitkomt, bijvoorbeeld wanneer die ziek is of zelf niet aan het werk is. Maar mag dat wel?

'In ondernemingen zonder ondernemingsraad en zonder vertegenwoordiging, moet de vakantie worden genomen op de dagen vastgelegd bij akkoord tussen werkgever en werknemer. De werkgever mag een werknemer dus niet dwingen om op bepaalde dagen vakantie op te nemen.'

'Er zijn geen algemene, expliciete regels rond de opname van inhaalrust na overuren, waardoor die in principe moeten worden opgenomen bij akkoord tussen werknemer en werkgever. Dat is niet zo makkelijk in kleine ondernemingen. Een middenweg kan zijn dat de werknemer voor een aantal dagen mag kiezen, en de werkgever voor een aantal andere. De termijn waarbinnen die inhaalrust wordt opgenomen hangt af van de manier waarop de arbeidsduur geregeld is in de onderneming. Normaliter is dat binnen de drie maanden (kwartaal) of binnen het jaar.' ■

‘Enkele zomers bij de vuilniskar hebben mijn blik op de samenleving veranderd’

‘Let niet op de rommel’, zegt Jaune. Achter hem lijkt de boel ontploft. De dag voordien nam de street art-kunstenaar zijn intrek in een nieuwe stulp. Maar tussen alle dozen door vallen zijn typische arbeidersfiguurtjes met fluo hesjes meteen op.

~ Tekst Lies Van der Auwera ~ Foto Johannes Van de Voorde

Vuilnismannen op tijgers die jagen op een reusachtige vuilniszak. Of vuilnisvrouwen die poseren op een berg afval als waren ze een beroemde popband. Het is maar een greep uit de personages van street art-kunstenaar Jaune, het pseudoniem van Jonathan Pauwels. De Brusselaar fleurt grijze muren op met zijn kleine, ondeugende figuurtjes van doorgaans 40 centimeter, zo groot als een barbie- of Action Man-pop. De hoofdrolspelers in zijn absurde universum zijn arbeiders, vuilnismannen en straatwerkers. Ze dollen met elkaar, dragen een gigantisch bierblikje op de rug of snoeien een reusachtige want levensechte bloem. Gemene deler: ze bevinden zich altijd in een moment van spel en plezier.

Vatten mensen het niet op als een belediging dat ze spelend en niet werkend neergezet worden?

JAUNE ~ ‘Ik kreeg al eens die opmerking, inderdaad. Maar mijn bedoeling is net het vaak onzichtbare werk met een kwinkslag in de kijker te zetten. De straat is mijn canvas voor kleine humoristische scènes, een muur is nooit blanco maar heeft altijd al een verhaal.’

‘Mijn personages laat ik bijvoorbeeld langs de voegen van een baksteen naar boven klimmen, ze duiken in een putdeksel, of gebruiken een scheur in de muur als glijbaan. In plaats van de wereld te repareren, gebruiken ze hem als speeltuin. In werkelijkheid is het natuurlijk net andersom. Dit zijn de mensen die onze wereld voortdurend beter maken.’

Anders dan veel street artists beeld je geen beroemdheden af. Liever een onbekende arbeider.

JAUNE ~ ‘Tekenen is mijn tweede natuur. Al van jongs af ben ik bezig met street art en graffiti. In diezelfde periode draaide ik enkele zomers mee bij de vuilnisophaaldiensten. Dat heeft mijn blik op de samenleving helemaal veranderd. Meteen vielen me een aantal zaken op. Als vuilnisman droeg ik een fluorescerend pak. Je zag ons van kilometers afstand, toch heb ik me nog nooit zo onzichtbaar gevoeld. Er waren amper mensen die ons goeiedag zeiden, laat staan dankjewel. Het leek alsof wij decor waren, zoals een brievenbus of een vuilnisbak. Iets wat je niet ziet staan als je het niet nodig hebt. Tegelijk zag ik hoeveel tonnen afval we verzamelden. Onze wagen alleen al verzamelde elke dag 300 kilo afval.’

‘In die periode doken de eerste vuilnismannen in mijn universum op. Mijn figuurtjes spoten aanvankelijk enkel graffiti weg met witte verf. Maar al gauw begon ik in te zien dat ik met mijn vuilnismannen veel meer kon vertellen. Want beeld je bijvoorbeeld eens in dat vuilnismannen geen afval meer ophalen? Dat zagen we al in Parijs en Napels. De straat wordt binnen een week onleefbaar, de samenleving stort in zonder hen.’

Door ze spelend af te beelden, laat je hen in staking gaan?

JAUNE ~ ‘Exact. Zonder arbeiders draait

ons leven vierkant, daarom wou ik hen tot hoofdrolspelers van mijn universum maken. Mijn stakende en spelende vuilnismannen breidde ik uit naar de hele arbeidersklasse. Zit er een put in de weg? Moet er een aansluiting voor water, gas of elektriciteit komen in jouw straat? Arbeiders lossen het op. Tegelijk lijken we hen niet eens op te merken. Tot iets niet meer werkt.’

We zien hen niet staan, dus laat je ze figureren in absurde scènes.

JAUNE ~ ‘Ik laat mijn personages verstoppertje spelen, golfen met afval, of op een bezem vliegen. Eigenlijk bevinden ze zich in een moment van plezier, vlak voordat de samenleving instort. Zo’n 200-tal ‘vaste’ personages bevolken mijn wereld, allemaal gebaseerd op mensen uit mijn omgeving, vrienden, familie of werklu. Vergelijk het met het alfabet: met een beperkt aantal personages kan ik een eindeloze wereld aan absurde scènes creëren.’

‘Het feit dat zij zo onmisbaar en tegelijk zo onzichtbaar zijn, vertelt veel over onze samenleving. Hun banen zijn onderbetaald, ondergewaardeerd en dan willen we ook nog besparen in veel openbare diensten. Dat vind ik vreemd en schandelijk.’

‘Met mijn kunst wil ik hulde brengen aan deze helden van alledag. Hoe mensen mijn werk interpreteren? Dat laat ik helemaal los. Maar soms schudt het hen wel wakker. Dan zeggen ze wel oog te hebben voor die vuilnisman en hem gedag te zeggen. Of een koffie aan te bieden.’ ■

~ Jaune aan het werk zien? Bekijk de video op www.visie.net/video/jaune

Ook op het hoofdgebouw van ACV Oost-Vlaanderen, in hartje Gent, prijkt een werk van Jaune. Vrij naar de *castells* of menselijke piramides van Catalonië maakte hij een muurschildering die een toren van solidariteit verbeeldt, mensen die elkaar ondersteunen en samenwerken onder dezelfde vlag om op te komen voor hun rechten als werknemer.

TE WEINIG GELD EN ONVOLLEDIGE CIJFERS

Aanbevelingen voor veiligheid op het werk blijven dode letter

De bouw- en transportsector blijven oververtegenwoordigd in de ongevallencijfers. In de laatste drie jaar zijn stappen in de goede richting gezet, maar er blijven grote hiaten in de handhaving. Dat zegt het Rekenhof, nog maar eens.

→ Tekst Nils De Neubourg
→ Foto ID/Marc De Roeck

Even terug in de tijd. In 2009 kwamen er enkele maatregelen om de werkvloer veiliger te maken. Ondernemingen die het niet al te nauw namen met de veiligheid van het personeel en daarin bleven volharden, zouden het voortaan financieel voelen. Maar vele van die maatregelen waren volgens het Rekenhof in 2021 nog steeds dode letter.

Behalve die blamage gaf de instelling in de audit van 2021 twaalf aanbevelingen mee. Maar tot nu werd volgens het Rekenhof tegemoetgekomen aan slechts drie van de twaalf aanbevelingen. Drie andere aanbevelingen zijn nog in uitvoering, zes andere werden helemaal niet uitgevoerd.

Geld gevraagd ... en geweigerd

Een van die aanbevelingen zonder gevolg is een digitale databank voor alle ernstige ongevallen, zodat die meetellen voor de risico-index van een onderneming. Al twee keer vroeg de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg daarvoor het nodige budget aan, maar werd het geweigerd.

‘Dat zou de veiligheidscontroles nochtans makkelijker en efficiënter maken’, zegt Kris Van Eyck, hoofd van de Dienst Onderneming van het ACV. ‘Al moeten we de vraag durven te stellen of de overheid de kosten van de ontwikkeling van zo’n online platform volledig moet dragen. Laat bedrijven die het niet nauw nemen met de veiligheid bijdragen.’

Buitenlanders tellen niet mee

Gedetacheerde werknemers zijn daarnaast volgens het Rekenhof een blinde vlek in de statistieken van arbeidsongevallen. Buitenlandse krachten die tijdens hun tijdelijk werk in ons land slachtoffer worden van een arbeidsongeval, worden niet opgenomen in de ongevallencijfers.

Van Eyck: ‘Terwijl zij net opvallend vaak aan het werk zijn in risicovolle sectoren. Bedrijven kunnen ongestraft hun leven op het spel zetten, want voor ongevallen met hen dragen ze geen financiële gevolgen.’ Volgens de vakbond spelen de vele onderaannemers een kwalijke rol. ‘Als de oplossing niet uit de EU komt, moeten we zelf meer zicht krijgen op de problematiek. Daarom moet de opdrachtgever of de hoofdaannemer verantwoordelijk zijn voor het preventiebeleid en voor de registratie van ongevallen.’

Wie loopt meest kans op een ernstig arbeidsongeval?

- Vrachtwagenchauffeurs
- Polyvalente bouwvakkers
- Laders en lossers
- Magazijniers
- Kortgeschoolde arbeiders in de industrie
- Huishoudhulp en schoonmakers bij particulieren
- Bouwarbeiders in de ruwbouw
- Ambachtlieden die niet onder andere categorieën vallen
- Verkopers en verkoopsassistenten
- Timmerlui en schrijnwerkers

Bron: Fedris

Momenteel betalen nauwelijks een 200-tal bedrijven een extra bijdrage omdat ze bijzonder slecht scoren op veiligheid. ‘Dat het Rekenhof na al die jaren nog steeds problemen ziet, toont een gebrek aan geld en duidelijke keuzes’, besluit Van Eyck ■

Singer-songwriter

Sabien

Tiels

gevat
in 5
woorden

Contrasten

'Ik ben een persoon van contrasten. Ik heb al hoogtes en laagtes meegemaakt. Mijn gewicht jooot, en al ben ik sociaal, soms heb ik nood aan een kluizenaarsbestaan. Dan trek ik me in mijn kelder terug om te schrijven en te componeren (onder meer voor Liliane Saint-Pierre, red.). Als ik zou moeten kiezen tussen zingen of muziek schrijven, dan kies ik voor het laatste. Omdat je vanuit je gevoelswereld of inleving echt kunt creëren.'

Trein

'Mijn grootste hit, *De trein*, is bedacht op de terugweg van een bezoek aan componist en producer Miguel Wiels. In de lege wagon kwam een man tegenover me zitten die me de kriebels gaf. De rest heb ik erbij gefantaseerd, dat het eigenlijk ook een knappe gast kon zijn, en dat iemand anders hem kwam inpikken. De platenfirma was niet overtuigd en wou het nummer aan Ingeborg verpatsen, maar ik heb voet bij stuk gehouden.'

Vuur

'Bij mijn allereerste televisieoptreden op de Italiaanse Rai1 was ik elf. Twee jaar eerder had Sandra Kim het Eurosongfestival gewonnen en besepte ik dat ik van muziek mijn leven wilde maken. Er was wat overtuigingskracht van mijn muzikleraar nodig, maar uiteindelijk kon ik kunsthumaniora volgen. Wat niet vanzelfsprekend is als je ver van de stad opgroeit. Ik had het geluk dat mijn vader bij CM in Hasselt werkte en dat ik elke dag met hem kon meerijden. Tijdens dat uur in de auto maakte ik mijn huiswerk.'

Adrenaline

'Mijn gezin en ik bezoeken graag pretparken. We hebben bijna alle Disneyparken ter wereld bezocht. Achtbanen geven me adrenaline en een kick. Ik vind de magie van Disney heel fascinerend. Ik weet dat het een onechte wereld is, maar het doet me goed om even te ontsnappen aan de hardheid van de echte wereld. Ik hoop dat fans dat ook terugvinden in mijn concerten, dat zou het mooiste compliment zijn.'

Vrouwvolk

'30 jaar geleden waren er nog niet veel vrouwelijke singer-songwriters in Vlaanderen. Ik was de eerste met een bestuurdersmandaat bij Sabam. Ondertussen is er veel vrouwvolk bijgekomen en ze maken prachtige dingen. Het is jammer dat Vlaamse radiostations open zijn voor Nederlandse muziek, maar dat het omgekeerd moeilijker ligt.'

VLAAMS-BRABANT EN BRUSSEL

